

בעגה אחרת מלאכי השרת מכירין ומכירין. (ועפ"י הדעה השניה בשר"ע א"ח סי' ק"א ס"ד, ולפי מה שכתב שם המשנ"ב בס"ק י"ח שכן נהגו הנשים משמע שיוצא).

וב'ל' תרגום נקרא החג כולו פסח, כגון באנגלית וכן באידיש ומי שהתפלל באנגלית או באידיש יצא ידי חובתו, ואם כן מה לי "תרגום" עברי מה לי תרגום לועזי? אמנם "ל ש"תרגום" עברי חמור יותר משום שאם כבר מתפלל בעברית מן הראוי שיתפלל בעברית מדויקת. ואינו מוכרח.

אלא שיש לטעון שכאן מתפלל חציו בעברית מקורית וחציו ב"תרגום" עברי, והדבר תלוי בסוגיה בגיטין ט"ו ב' - ט"ז א' אם מהני חציו בצורה כזו וחציו בצורה אחרת.

ואולי יש לדמות זאת למגילה, שמי שיודע לשון הקודש יש הסוברים שאינו יוצא בתרגום (ע"י א"ח סי' תר"צ ס"ז). וצ"ע אם יש להשוות זאת לכאן.

### תשובה

למסקנה נראה שאע"פ שיש להסתפק אם יצא י"ח תפילה, בדיעבד אינו צריך לחזור ולהתפלל.

המצות. אך כל האומר במקום חג המצות חג הפסח יצא י"ח.

והגרש"י ז"ל ב"המועדים בהלכה" הביא שנחלקו בדבר אמוראים בירושלמי אם פסח האמור בתורה הוא י"ד או ט"ו. והביא שם שרש"י והרמב"ם סוברים שפסח ביהושע הוא ט"ו כר"י. (ועיין תענית ד' שבוה נחלקו רבה והאמוראים).

והרד"ק פירש כר"ת שפסח ביהושע הוא י"ד.

ומכיון שהדבר שנוי במחלוקת גדולה בין האמוראים והראשונים, מספק אינו צריך לחזור, ובפרט שלד' הרמב"ם פסח הוא ט"ו, יש כאן עמוד גדול לסמוך עליו.

### ב. חג הפסח בלשונו

ולעצם הספק יש מקום לומר שאע"פ שבתורה חג הפסח משמעותו י"ד, מכיון שבלשון חכמים ובלשונו כיום פסח משמעותו כל חג המצות י"ל שיצא י"ח, דלא גרע ממי שהתפלל בלשון תרגום שיצא. ואפילו לר"ף שסובר שיחיד אינו יכול להתפלל בלע"ז זהו משום שמלאכי השרת אינם נזקקין לה, אך כשמתפלל בלשון הקודש

## סימן ו

# טלטול ספר תורה במכונת בטיול

### ראשי פרקים

שאלה

א. גדר טלטול וחומר איסורו

ב. חילוק בין טלטול עימו לטלטול אליו

שאלה

האם מותר לטלטל ספר תורה בארון מיוחד במכונת לשם קריאה בתורה במשך הטיול?

### א. גדר טלטול וחומר איסורו

בקידושין (ל"ג ע"ב) איבעיא להו: "רכוב כמהלך דמי?" ומסקינן דכמהלך דמי. ובשבת ה' ב': "אגוז בכלי וכלי צף ע"ג המים, בתר אגוז אזלינן, והא ניח, או בתר כלי אזלינן והא לא ניח דנייד?" (וצ"ע מדוע לא פשטה הגמ' בשבת את בעייתו של רבא באגוז מהא דטמא וטהור שהביאה בקידושין, ומדוע נשארה בתיקו? וצ"ע לע"ע). ולפי"ז י"ל דספר תורה נחשב מטלטל וחל האיסור

אמר הולכין אחר תורה, והכא תימא מוליכין תורה אצלו?" משמע דגנאי הוא לתורה שהתורה באה אצל האדם ולא הוא בא אצלה. אך מלך שמצווה על כך שהתורה תהיה עימו כל ימי חייו אין התורה באה אצלו, אלא הוא מוליכה עימו לכל מקום שהולך ואין בזה כל גנאי, אדרבה הדבר מוכיח את חשיבותה.

וא"כ ה"ה אנשים היוצאים לטיול ולוקחים עמהם מזון ושקי שינה וכל צרכיהם, אדרבה גנאי הוא לתורה שאותה עוזבים ולא לוקחים עמהם. וא"כ אין הדבר דומה לחולה או שבוי שמביאים אליו ספר תורה, אלא הוא לוקח עימו ודמיא למלך וש"י.

ובדברינו יש לישוב את המנהג בימים נוראים ובשמחת תורה שמוציאין ספרי תורה מחוץ לביכ"ס לקרוא בהם בחדרים אחרים, או לשמוח בהם בחוץ, דכל אלו אין התורה באה אליהם אלא באה עמהם. וד"ק. (ועי' ערוה"ש סו"ס קל"ה שמתנגד למנהג זה אך לפי המשנ"ב הדבר מותר.)

וניקח לדוגמא אנשים כמו הרכבים (בני יונדב בן רב - ירמיהו ל"ה) שאין להם בית והם נודדים ממקום למקום, האם אסור להם לטלטל ספר תורה עמהם? מסתבר שמותר. אע"פ שאין ראייה לדבר זכר לכך במסעי בני"י במדבר ויציאת ארון למלחמה.

ועיין משנ"ב סו"ס קל"ה בבה"ל שהסיק שרק לצורך אדם פרטי (שאינו אדם חשוב) אין לטלטל ספר תורה, כי איננו מצווה בקריאה. אך ציבור החייב בקריאת התורה מטלטלין ספר תורה עבורו. וא"כ ה"ה כשהציבור יוצא לדרך מן הראוי שיטול עמו ספר תורה בתנאי שהספר יהיה מונח במקום מכובד במשך כל הטיול.

לטלטלו כשאינו לו מקום קבוע, שהרי מכונית אינה כמקום קבוע.

מיהו צ"ע מהו גדר איסור טלטול ספר תורה? שמא אין איסור זה אלא משום כבוד, וכשתיקנו לו מקום מסודר זהו כבוד, על אף שהוא מטלטל. ובכלל גוף איסור טלטול ספר תורה צ"ע, וכי אסור לטלטל ספר תורה כדי ללמוד בו? והמלך שהיתה יוצאת ונכנסת עמו לכל מקום כיצד היה מטלטלה? (ושם לא היה ארון, אלא היתה קשורה בזרועו). ויש לחלק בין ספר תורה של יחיד לשל ציבור, אך חילוק זה צ"ע. שא"כ לפי"ז מותר יהיה להביא ספר תורה של יחיד לבית האסורין וזאת לא מצינו.

ומה שהערנו ממלך יעויין סנהדרין כ"א ב' ברש"ש שכתב: לולא דמיסתפינא הייתי אומר שהמלך לא היה כותב ספר תורה שלם עבור ספר התורה השני (של מלך), אלא ספר מצוות מקוצר. ועי' עינים למשפט שם שהביא כע"ז מהפסיקתא ומתשובות הגאונים ע"י"ש.

ולפי זה ניחא הא דהיה מותר למלך לטלטל ספר תורה היינו ספר מצוות קצר לכל מקום שהיה הולך. אך למפרשים ספר תורה ממש קשה? ואפ"ל דזהו חידוש התורה בספר תורה של מלך וזהו כבודה של תורה שהיא מלוה אותו בכל אתר ואתר (ועי' דרשות הר"ן י"א על תפקידו הציבורי של ספר תורה זה, ועי' משפט כהן סי' קמ"ג עמ' שט"ז). ונלמד מכאן דזהו כבודה של תורה לצאת לכל מקום שיוצאים.

## ב. חילוק בין טלטול עימו לטלטול אליו

והנלענ"ד לומר דהנה בירושלמי ביומא פ"ז ה"א שהוא מקור ההלכה שאין מטלטלין ספר תורה (אר"ח סו"ס קל"ה) נאמר כך: "בכל אתר את